

‘Η Αχίλλειος πτέρνα

του Νικολάου Ι. Μέρτζου*

Η ΤΟΥΡΚΙΑ κλιμακώνει συστηματικά τις προκλήσεις της κατά της Ελλάδος. Κατέχει εξαιρετική γεωπολιτική θέση μεταξύ Δύσης – Ανατολής, διαθέτει ισχυρή ακόμη οικονομία, νεαρό και ραγδαίως αυξανόμενο μουσουλμανικό πληθυσμό 75 εκατομμυρίων, μεγάλης ισχύος “Ενοπλες Δυνάμεις και ένα αδιάτακτο ολοκληρωτικό καθεστώς υπό τον απρόβλεπτο Πρόεδρο Ρετζέπ Ταγίπ Έρντογάν. Παραμένει η μακράν ισχυρότερη Περιφερειακή Δύναμη στην φλεγόμενη Έγγυς Ανατολή.

Ο Πρόεδρος της Τουρκικής Δημοκρατίας κατηγορείται από το 2016 ολοένα έντονα και πυκνότερα σε διεθνή κλίμακα για αύταρχισμό, μεγαλομανία, στραγγαλισμό της ελευθεροτυπίας, διώξεις των αντιπάλων του κ.ά. Ωστόσο, είναι αναμφίβολα ικανός και δέν πρέπει να υποτιμάται. Όταν εξελέγη πρώτη φορά Πρωθυπουργός τον Σεπτέμβριο 2001 οι Τράπεζες ήσαν χρεωκοπημένες και πολλές, η Τουρκία ζεμένη στο 18ο κατά σειράν αυστηρότατο πρόγραμμα του ΔΝΤ, ο πληθωρισμός 75% και η τουρκική λίρα σε διαρκή υποτίμηση. Με σημαία του τό ηπιό Ισλάμ απέλευθέρωσε και διοχέτευσε στην παραγωγή της έως τότε απόβλητες αλλά γιγαντιαίες μάζες των πιστών Μουσουλμάνων στην Ανατολία, και με ύπουργό των Οικονομικών τον διεθνούς κύρους οικονομολόγο Κεμάλ Ντερβίς προχώρησε με τέτοια συνέπεια και ταχύτητα σε βαθείες διρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, ώστε στη δεύτερη θητεία του διέκοψε το 19ο πρόγραμμα του ΔΝΤ. Σέ οκτώ χρόνια οι 79 Τράπεζες περιορίστηκαν σε 49 και αύξησαν την κεφαλαιακή τους επάρκεια στο ζηλευτό 19%, η Τουρκία κατέκτησε την 15η θέση στην Ομάδα G20 των 20 ισχυροτέρων οικονομιών του κόσμου και τό ΑΕΠ της αύξήθηκε κατά 70%. Μεταξύ 2010-2017 τό ΑΕΠ της Ελλάδος μειώθηκε κατά 25%. Από τό 2015 η τουρκική οικονομία δέχθηκε αύξηση πληθωρισμού και μείωση επενδύσεων, αλλά μένει ισχυρή.

Ο πληθυσμός της Τουρκίας υπερέβη τά 75 εκατομμύρια και αύξάνεται ταχύτατα με ύψηλό δείκτη γεννητικότητας και μέσο όρο ηλικίας τά 29 έτη πού στην Εύρωπαϊκή Ένωση είναι τά 40. Ορμητικοί δείκτες αύξάνουν τούς Μουσουλμάνους και μειώνουν τούς Χριστιανούς στην βαλκανική ένδοχώρα μας όπου η Άγκυρα υπό τον Έρντογάν άσκει εις μέγα βάθος πήν στρατηγική του Νεο-Οθωμανισμού και έχει καταλάβει κεντρικές θέσεις ισχύος. Αντίθετα στην Ελλάδα μεταξύ 1961-2001 τά παιδιά έως 14 ετών μειώθηκαν κατά 601.772, ένω οι γέροι άνω των 65 ετών τριπλασιάστηκαν σχεδόν από 687.227 σε 1.861.417. Ο δείκτης γηράνσεως του ελληνικού πληθυσμού ανήλθε στο 18,5% –τόν ύψηλότερο στην Εύρώπη μετά τή Γερμανία.

Αντιμέτωπη με την τουρκική άπειλή κατά τά τελευταία έξηνα χρόνια η Ελλάδα αύξάνει τις άμυντικές δαπάνες της. Σύμφωνα με τό Ίνστιτούτο Έρευνας Διεθνούς Ειρήνης με έδρα τή Στοκχόλμη, τό 2010 η Ελλάδα κατατάσσεται πρώτη από όλες τις χώρες της Εύρώπης και της Κεντρικής Άσίας σε εισαγωγές συμβατικών όπλων με 17,1% έναντι 10,8% της Τουρκίας και πέμπτη παγκοσμίως με 4% έναντι 3% της Τουρκίας. Τό 2004 οι έξοπλιστικές παραγγελίες της ανήλθαν σε 5,2 δισ. δολάρια. Τό 74% των άμυντικών δαπανών, ώστόσο, καλύπτει τις λειτουργικές δαπάνες. Είναι η ύψηλότερη αναλογία στις χώρες μέλη του ΝΑΤΟ όπου ταυτόχρονα η Ελλάδα κατατάσσεται τελευταία σε δαπάνες για ύποδομές.

Οι Ένοπλες Δυνάμεις λόγω της άποστολής τους παραμένουν εύλογα έκτός κριτικής. Ωστόσο έως τό 2012 ό Έλληνικός Στρατός Ξηράς είχε

Συνέχεια στην σελ. 3

Συνέχεια από την σελ. 1

Ἡ Ἀχίλλειος πτέρνα

55 Διοικήσεις, ὅσες περίπου ὁ Στρατός τῶν Η.Π.Α. Τόν Φεβρουάριο 2010 κατείχε 874 στρατόπεδα: στή Β. Ἑλλάδα 542, στά νησιά 127, στή Θράκη 54, στή Κεντρική καί Νότιο Ἑλλάδα 151. Ταυτόχρονα στά Δικαστήρια ἀποδείχθηκε ὅτι ἐπιφανεῖς τοῦ Πολιτικοῦ Συστήματος λεηλάτησαν τεράστιες ἀμυντικές δαπάνες καί ἐκτίνουν βαρεῖς ποινές. Ἐφέτος ἡ Ἀξιωματική Ἀντιπολίτευση καταγγέλλει ὀνομαστικά τόν Ὑπουργό Ἀμύνης γιά μίξεις σέ πωλήσεις ὀπλων. Οἱ πολιτικοὶ ἡγέτες δέν συζητοῦν κατ' ἴδιαν τήν ἀντιμετώπιση τῆς τουρκικῆς ἀπειλῆς.

Παρά τήν προφανή ὑπεροχή της, ὁμως, ἡ Τουρκία βρίσκεται ἀντιμέτωπη μέ ἐκρηκτικά προβλήματα τόσο στό ἐσωτερικό της ὅσο καί στά ἀνατολικά της σύνορα. Πρὶν ἀπό δύο μόλις χρόνια διακεκριμένος Τούρκος ἀναλυτής, ὁ Χαλίλ Καρβελί σημείωσε:

«Ἡ Ἀνατολία καλύπτει τό 97% ἀλλά πάντα ἦταν δύσκολο νά ἐνωθεῖ. Χρειάσθηκαν χίλια σχεδόν χρόνια, ἀπό τήν Μάχη τοῦ Μαντζικέρτ τό 1071, ὥστε ἡ ἑλληνιστική πλειοψηφία της νά μετατραπεῖ σέ τουρκική ἀπό ἀποψη γλώσσας καί θρησκείας ὅταν οἱ αὐτόχθονες Χριστιανοὶ προσηλυτίστηκαν στό Ἰσλάμ σταδιακά ἀλλά σέ μεγάλο βαθμό ἐπιφανειακά. Ἡ διαμάχη μεταξύ Ἀνατολίας καί Κωνσταντινούπολης, ὁμως, δέν τελείωσε ποτέ. Στίς ἀρχές τοῦ 20οῦ αἰῶνα τό ἕνα πέμπτο τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἀνατολίας, Ἀρμένιοι, Ἕλληνες καί Ἀσσύριοι ὑπέστησαν γενοκτονία καί ἀναγκαστική προσφυγιά, ἀλλά οἱ Κοῦρδοι καί οἱ Ἀλεβίτες ἔχουν ἀντισταθεῖ στήν ἀφομοίωση.

Τό Τουρκικό Κράτος προσπάθησε νά καταστειλεῖ τοὺς Κούρδους εἴτε ἐκτοπίζοντάς τους στό ἐσωτερικό εἴτε σφαγιάζοντάς τους τό 1931 στήν ἐπαρχία Ἀγκρί καί τό 1937 καί τό 1938 στήν ἐπαρχία Ντερσίμ. Ἄν καί πιστός στό κοσμικό Κράτος τοῦ Κεμάλ, ὁ Στρατός μετά τό πραξικόπημα τοῦ 1980 ἔκανε ὑποχρεωτική τήν θρησκευτική ἐκπαίδευση καί σέ κάθε χωριό ἔκτισε τζαμί, ἀλλά ὁ συνδυασμός ἐθνικισμοῦ καί ἐξισλαμισμού δέν κατόρθωσε νά ἐλέγξει τήν ἀνοδο τοῦ κοσμικοῦ ἐθνικισμοῦ τῶν Κούρδων. Ἐχει ἔλθει ὁ καιρός οἱ ἡγέτες τῆς Τουρκίας νά τερματίσουν τήν βίαιη καταστολή τῶν Κούρδων. Ἄν ἡ Τουρκία κοιτάξει τό παρελθόν της, θά συνειδητοποιήσει ὅτι ἐπιμένοντας νά ἐπιβάλλει τήν ὁμοιογένεια θά συνεχίσει νά διαιρεῖ τή χώρα καί, στή διαδικασία, θά τήν διαλύσει». (Halil Karveli, «Ἡ διολίσθηση τῆς Τουρκίας», Foreign Affairs, the Hellenic Edition, 7/3/2016).

Προσεχῶς θά ἐκθέσουμε συνοπτικά τήν δρᾶση τῶν Κούρδων καί τῶν Ἀλεβιτῶν στό ἐσωτερικό καί στήν ἀνατολική περίμετρο τῆς Τουρκίας.

**Πρῶην Πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, Ἱστορικός*

